Milyen jogai vannak, ha bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják?

Könnyen kiszolgáltatottnak érezheti magát, ha bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják. Ezért a büntetőeljárásban külön szabályok garantálják azt, hogy az eljárás tisztességes legyen, így azt is, hogy Ön védekezhessen. A legfontosabb gyanúsítotti jogok közül többet az Európai Unió is kiemelt, a tagállamokra kötelező irányelvekben rögzített, ezekről szól az alábbi rövid tájékoztató.

Joga van a védelemhez

Joga van ahhoz, hogy védő (ügyvéd) segítse Önt az eljárásban. A kihallgatás előtt, közben és utána is joga van négyszemközt beszélni vele. A védőnek bármit elmondhat, őt titoktartás köti.

Ha nincsen saját meghatalmazott védője, kérheti a rendőröktől védő kirendelését. Ha nem elégedett a kirendelt védője munkájával, új védő kirendelését kérheti. A kérelembe írja bele, miért nem elégedett a védő munkájával. Ha elítélik, a legtöbb esetben Önnek kell kifizetnie a kirendelt védő díját és a költségeit. Ha ezt nem tudja vállalni, a kormányhivatalnál költségkedvezményt kérhet. Ha a kérelmét elfogadják, nem kell kifizetnie a kirendelt védő díját.

Joga van tudni, milyen bűncselekménnyel gyanúsítják

A rendőrség a kihallgatása elején közli Önnel, hogy szerintük milyen bűncselekményt követett el. Ha a nyomozás során ez változik, arról is tájékoztatniuk kell Önt.

Joga van védekezni

Vallomást tehet, ennek során elmondhatja, hogy mi hogyan történt. Bármit állíthat védekezésként, nem köteles igazat mondani, de mást hamisan nem vádolhat. Ha mégis ilyet tesz, az bűncselekmény.

A meghallgatásáról jegyzőkönyv készül, ezt alaposan olvassa el. Ha olyan szerepel benne, amit nem pontosan úgy mondott, vagy nem úgy akarta mondani, javíttassa ki. A javított szöveget is olvassa el, javíttassa újra, ha szükséges. Mindent csak alapos olvasás után írjon alá, amikor biztos abban, hogy megértette a leírakat.

Bemutathat bizonyítékokat, és indítványozhatja, hogy a rendőrök szerezzenek be valamilyen bizonyítékot, hallgassanak meg valakit tanúként.

Joga van hallgatni

Úgy is dönthet, hogy nem tesz vallomást. Ha vallomást tesz, bármelyik kérdésnél dönthet úgy, hogy nem válaszol rá. Ha nem tesz vallomást, később bármikor dönthet úgy, hogy mégis szeretne tenni. Az, hogy nem tesz vallomást, nem tekinthető arra vonatkozó bizonyítéknak, hogy Ön elkövette a bűncselekményt.

Joga van kérdezni, észrevételt, indítványt tenni

A rendőrök kötelesek Önt a jogairól és kötelezettségeiről közérthető módon tájékoztatni. Ha nem ért valamit, nyugodtan kérdezzen. Ön bármikor kérhet tájékoztatást a rendőröktől. Joga van észrevételt tenni, például, ha elírás van a jegyzőkönyvben, és indítványt tehet például bizonyítási cselekményekre.

Joga van részt venni egyes eljárási cselekményeken

A büntetőeljárásban vannak olyan cselekmények, amelyekre nem idézik, azaz nem kötelező azokon részt vennie, de részt vehet, ha szeretne. Ilyen például a szakértő meghallgatása. Ha részt vesz, észrevételt tehet a történtekkel kapcsolatban.

A tájékoztató a PRinCE: Eljárási jogok Közép-Európában című projekt keretében készült. Elkészültét az Európai Unió Igazságszolgáltatási Programja (JUST, 2021-2027) támogatása tette lehetővé. Projekt száma: 101160584. A produktumok a projektkonzorcium véleményét tükrözik és kizárólag ők vállalnak érte felelősséget, az nem tekinthető az Európai Bizottság álláspontjának.

Joga van megkapni a nyomozás iratait

A gyanúsítotti kihallgatása után kikérheti az eljárás iratait. A nyomozás befejezéséig a rendőrség megtagadhatja azoknak az iratoknak a kiadását, amelyekkel kapcsolatban azt gondolja, hogy hátráltatná a nyomozást, ha Ön megismerné azokat.

A fiatalkorú gyanúsítottak jogai

Ha Ön fiatalkorú, mindenképp lesz védője az eljárásban. Ha nincs meghatalmazott védője, ki fognak rendelni egy védőt Önnek. Ebben a rendőr segít. Csak akkor hallgathatják meg, ha a védője is jelen van.

A rendőrség köteles értesíteni az Ön szüleit, de akkor is kihallgathatják Önt, ha a szülei nincsenek jelen.

A külföldi gyanúsítottak jogai

Ha Ön külföldi állampolgár, kérheti, hogy a rendőrök értesítsék a konzult. A konzul az Ön kihallgatásán (vagy más nyomozási cselekményen) ott lehet, de ez nem kötelező, és nem akadálya a nyomozási cselekmény elvégzésének, ha nincsen jelen. A konzullal beszélhet és levelezhet anélkül, hogy a rendőrség azt meghallgathatná, elolvashatná.

Ha nem beszél jól magyarul, akkor a büntetőeljárás során használhatja az anyanyelvét, vagy egy másik, Ön által ismert nyelvet. A kirendelt tolmácsért és a legfontosabb iratok fordításáért nem kell fizetnie. A tolmács segít akkor is, amikor Ön az ügyvédjével beszél. A tolmács nem mondhatja el másnak azt, amit Öntől hall. Ha Ön nem elégedett a tolmácsolással, kérhet másik tolmácsot.

Az Ön jogai, ha őrizetbe vették vagy letartóztatták

Ha indítványozták a letartóztatását, azt megelőzően legfeljebb 72 órára őrizetbe vehetik. A bíróság letartóztathatja Önt, ha úgy gondolják, hogy fennáll a veszélye annak, hogy Ön megszökne, bizonyítékokat semmisítene meg, tanúkat befolyásolna vagy újabb bűncselekményt követne el.

Az őrizet és a letartóztatás során:

- **Mindenképpen lesz ügyvédje.** Ha nincs saját (meghatalmazott) ügyvédje, akkor a rendőrök hívnak egyet Önnek (kirendelt védőt). Az ügyvédnek az Ön érdekeit kell védenie. Vele négyszemközt beszélhet, neki bármit elmondhat, ő azt nem adhatja tovább másnak.
- **A rendőrség az őrizetbe vételéről értesít egy Ön által megjelölt felnőtt személyt** (pl. családtag, barát), ha Önt ezt szeretné. Ha a rendőrség szerint a megjelölt személy értesítése akadályozná a nyomozást, akkor választhat valaki mást.
- **Ha letartóztatásban van, a bíróság időről időre megvizsgálja, hogy továbbra is szükséges-e a fogva tartása.** A bíróság alkalmanként két vagy három hónappal hosszabbíthatja meg a letartóztatását. Ön vagy a védője is kérheti a letartóztatás megszüntetését, ha új körülmény merül fel. Akkor is benyújthat új kérelmet, ha az előző kérelme óta **már 3 hónap eltelt.**
- **Az őrizet és a letartóztatás ideje alatt a hozzátartozóival kapcsolatot tarthat, kivéve, ha az ügyészség a büntetőeljárás érdekében azt megtiltja** (például azért, mert megalapozottan feltételezik, hogy a hozzátartozónak köze van a bűncselekményhez). Másokkal akkor tarthat kapcsolatot, ha azt az ügyészség engedélyezi.
  A letartóztatása után Ön 3 napon (72 órán) belül látogatót fogadhat, aki hozhat Önnek csomagot is. Ebben a csomagban csak tisztasági felszerelés, ruha, gyógyszer és gyógyászati segédeszköz lehet.
- **Őrizetben és letartóztatásban is joga van megfelelő ellátáshoz.** Biztosítani kell többek között a megfelelő elhelyezést, az orvosi ellátást, a tisztálkodást és a szabad levegőn tartózkodást. Saját ruháját viselheti, ha pedig nincs megfelelő ruhája, akkor adnak Önnek.

Részletesebb közérthető tájékoztatóink itt elérhetőek:

Milyen jogai vannak, ha bűncselekménnyel gyanúsítják?

Milyen jogai vannak, ha Önt fogva tartják?

